

GUIA DOCENT
**PSICOLOGIA ACTUAL, ETICA I
DEONTOLOGIA**

Coordinació: ANA SALA GALINDO

Any acadèmic 2015-16

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOLOGIA ACTUAL, ETICA I DEONTOLOGIA
Codi	102853
Semestre d'impartició	6S
Caràcter	OBLIGATORI
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	6
Crèdits pràctics	0
Coordinació	ANA SALA GALINDO
Horari de tutoria/lloc	ANA SALA GALINDO: Dimarts i Dijous de 17h a 18h / Despatx 1.25
Departament/s	DEPARTAMENT DE PEDAGOGIA I PSICOLOGIA I DEPARTAMENT DE MEDICINA
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllac per a més informació.
Idioma/es d'impartició	CATALÀ, CASTELLÀ I ANGLÈS
Grau/Màster	PSICOLOGIA
Horari de tutoria/lloc	ANA SALA GALINDO: Dimarts i Dijous de 17h a 18h / Despatx 1.25
Adreça electrònica professor/a (s/es)	asala@pip.udl.cat pifarre1@comll.cat

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer i comprendre els principals fonaments de la bioètica que donen raó a la seva actuació
- Conèixer el codi deontològic, així com la seva utilitat en la professió del psicòleg
- Identificar els diferents valors ètics presents darrere de les decisions i actuacions del psicòleg en els diferents àmbits de treball
- Comprendre les diferents corrents filosòfiques que configuren els valors ètics vigents en la nostra societat
- Tenir l'habilitat en la utilització de la metodologia de la resolució de problemes bioètics, aplicant-la en els casos més freqüents
- Adquirir una actitud de respecte en relació amb la dignitat de tota la persona que consulta al psicòleg
- Explorar el judici ètic i la seva repercussió en l'atenció de la persona
- Identificar i analitzar les normes, convenis, declaracions i codis de conducta que fan referència a la dimensió ètica de la investigació
- Avaluar la idoneïtat d'un protocol, de l'equip investigador, de la informació escrita sobre les característiques de la investigació, en relació als objectius de l'estudi
- Conèixer els fonaments dels comitès d'ètica
- Conèixer i comprendre els fonaments científics de la professió de la psicologia
- Conèixer les diferents aplicacions professionals de la psicologia
- Reconèixer el paper de la psicologia en cada àmbit professional.
- Assumir una perspectiva multidisciplinària en el desenvolupament de la professió.
- Desenvolupar una perspectiva crítica sobre els diferents paradigmes pseudocientífics de la psicologia actual
- Reconèixer i aplicar els procediments i les metodologies d'investigació més utilitzats en l'estudi de la conducta humana

Competències

- Capacitat de donar resposta a situacions complexes
- Respecte profund per l'ètica i la integritat individual
- Coneixement rellevant de les capacitats per aplicar l'ètica, la deontologia, la legislació i les humanitats dins de la pràctica del psicòleg
- Contribució amb accions concretes en la pràctica que garanteixin la dignitat, la seguretat, la intimitat i l'autonomia de la persona
- Capacitat de donar suport emocional en situacions complexes
- Capacitat de representar i defensar els interessos de les persones
- Capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi en la presa de decisions bioètiques
- Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics
- Maneig dels conceptes i la terminologia bàsica que s'empra en la Psicologia
- Saber les aportacions i limitacions dels moviments i escoles rellevants per a la psicologia actual
- Capacitat per a comparar i posar en relació conceptes, models i posicions teòriques i pràctiques diferents
- Capacitat per a comprendre i respectar la pluralitat d'enfocaments teòrics i pràctics
- Capacitat per aproximar-se críticament als textos psicològics identificant els conceptes i arguments claus que els vinculen amb les diferents orientacions teòriques i pràctiques
- A més de les Competències generals assignades al Mòdul VII i les transversals i les estratègiques de la UdL.

Continguts fonamentals de l'assignatura

UNITAT 1. PSICOLOGIA ACTUAL

1. Ciència, història i psicologia
2. Psicologia actual: investigacions científiques a la vanguardia vs "el que està de moda"
3. El professional en psicologia clínica i psicologia general sanitària.
4. El professional en psicologia educativa.
5. El professional en psicologia de les organitzacions i recursos humans.
6. El professional en psicologia de la comunicació, marketing i publicitat.
7. El professional en psicologia dels serveis socials i la cooperació.
8. El professional en la psicologia jurídica i forense.
9. El professional en la psicologia de l'esport.
10. El professional en l'àmbit de I+D+i
11. La psicologia com a prevenció i promoció de la salut.
12. Altres àmbits professionals passats i emergents

UNITAT 2. BIOÈTICA

- a. **Ètica i Bioètica**
 - a. Introducció a l'ètica: Història de la bioètica i la seva relació amb la Psicologia
 - b. Introducció a la bioètica: Teories ètiques
 - c. Introducció a la bioètica. Els principis
 - d. Relació entre bioètica, deontologia i llei
- b. **Els comitès d'ètica**
 - a. El Comitè d'ètica Assistencial
 - b. El Comitè d'ètica d'investigació Clínica
 - c. Altres comitès d'ètica
- c. **El dret a la informació.**
 - a. El procés de la informació. Aspectes ètics i legals
 - b. El consentiment informat.
 - c. El dret del malalt a tenir accés a la història clínica
 - d. Mesura de la competència per prendre decisions
- d. **Aspectes ètics de la recerca**
 - a. El finançament de la recerca: aspectes ètics
 - b. La gestió dels recursos limitats. Més enllà del principi de justícia
 - c. La investigació en casos especials.
 - d. Investigació en equip. Investigació i confidencialitat.
 - e. La publicació dels resultats: aspectes ètics.
- e. **Secret professional en Psicologia**
 - a. Dret a la intimitat
 - b. Secret professional: contracte, objecte, límits, secret compartit
 - c. Secret professional i informàtica: Història Clínica compartida.
 - d. Secret professional en els Codis Deontològics i en la Legislació
- f. **Bioètica específica. Problemàtica ètica en**
 - a. Malaltia mental
 - b. Genètica
 - c. Començament de la vida
 - d. Fi de la vida
 - e. Menors d'edat
- g. **Ètica de la limitació de recursos**

Eixos metodològics de l'assignatura

ACTIVITATS PRESENCIALS

Totes les sessions seran presencials i s'aplicarà una metodologia activa i participativa, amb l'objectiu de que sigui el propi alumnat qui generi l'aprenentatge. Es fomentarà la generació d'aprenentatge per descobriment i aprenentatge significatiu. A més, en els moments que sigui necessari, s'intercalaran exposicions magistrals. Els continguts s'abordaran, principalment des de la pràctica, i tindran un enfocament actual i científic. Totes les sessions es realitzaran en el Grup Gran. També es realitzaran tutories personalitzades o en grup.

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

- Lectura i anàlisi de textos
- Realització de treballs grupals
- Realització de treballs individuals
- Estudi i preparació d'exàmens escrits

En la unitat de Psicologia Actual (U1), a les hores no presencials l'alumnat tindrà dues tasques bàsiques. En primer lloc preparar-se els continguts teòrics i les proves d'avaluació respectives. En segon lloc, després de formar grups d'alumnes, s'assignarà a l'atzar un paradigma pseudocientífic de la psicologia actual. Cada grup haurà de realitzar un treball escrit sobre aquest paradigma des d'una perspectiva crítica i científica. A més cada grup haurà de realitzar una exposició oral on s'explicaran les evidències científiques a favor i en contra d'aquest paradigma. No serà obligatori que tots els membres del grup participen en l'exposició però la professora podrà fer preguntes i demanar explicacions a qualsevol dels membres, per tant, es obligatòria l'assistència de tots els membres del grup. La no assistència no justificada amb la documentació pertinent serà penalitzada en la nota final del treball. Al final de la realització d'aquests treballs es demanarà que l'alumnat faci una avaluació recíproca sobre el funcionament del grup. Els continguts desenvolupats en aquests treballs seran avaluats el dia de l'avaluació teòrico-pràctica.

En la unitat de Bioètica (U2) l'avaluació constarà de diverses parts, dues proves escrites (a fer el mateix dia) i un treball individual versus grupal. La primera prova escrita serà d'avaluació teòrica de la matèria, i la segona la resolució d'un cas clínic versus comentari de text on es presenti algun dilema bioètic. El treball constarà en la exposició d'un tema on hi hagi un dilema ètic i/o deontològic. Caldrà presentar un cas que il·lustri el dilema i després fer tot el argumentari per la seva deliberació. Es valorarà positivament qui ho presenti en anglès.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS	% AVALUACIÓ
PRESENTACIÓ I ASSIGNACIÓ DE TREBALLS UNITAT 1 02.02.16	Presencial	Grup Gran	Presentar l'assignatura Assignar grups de treball	Presentar l'assignatura. Assignació aleatòria dels temes del treball escrit. Explicació del treball i exposició oral a realitzar.	Tenir clars els components dels grups de treball	Portar la guia docent i haver-la llegit	
U1. PSICOLOGIA ACTUAL. T1-T12 04/02/16 - 10/03/16	Presencial i no presencial	Grup Gran	Tots	Sessions teòrico-oràctiques	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	
ENTREGA DE TREBALLS U1 01/03/2016	No presencial	Grup de treball	Tots		Enviar, mitjançant la plataforma informàtica, el treball grupal i l'avaluació recíproca		Veure apartat d'avaluació
LECTURA I ESTUDI DELS TREBALLS GRUPALS 01/03/2016 - 15/03/2016	No presencial	Treball individual	Estudiar tots els temes treballats per cada grup	Penjar tots els treballs corregits	Llegir i estudiar tots els treballs	Els continguts d'aquests treballs entraran en l'avaluació teòrica	Veure apartat d'avaluació

EXPOSICIONS DE TREBALLS I TUTORIES GRUPALS 15/03/16 - 17/03/16	Presencial	Grup gran	Tots	Avaluar les exposicions orals	Exposar els treballs i plantejar dubtes per resoldre	Haver llegit els treballs grupals i portar els dubtes plantejats a l'aula	Veure apartat d'avaluació
U2. T1 setmana 8	Presencial i no presencial	Grup Gran	Tots	Sessions magistrals teòriques	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	
U2. T2 setmana 9	Presencial i no presencial	Grup Gran	Tots	Sessions magistrals teòriques	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	
U2. T3 setmana 10	Presencial i no presencial	Grup Gran	Tots	Sessions magistrals teòriques	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	
U2. T4 setmana 11	Presencial i no presencial	Grup Gran	Tots	Sessions magistrals teòriques	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	
AVALUACIÓ FORMATIVA 1 setmana 12	Presencial	Grup Gran	Avaluació formativa per preparar la part teòrica	Sessió de revisió i avaluació formativa	Fer la prova d'avaluació formativa	Treball no presencial de preparació de continguts teòrics	Veure apartat d'avaluació
U2. T5 setmana 13	Presencial i no presencial	Grup Gran	Tots	Sessions magistrals teòriques	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	
U2. T6 setmana 14	Presencial i no presencial	Grup Gran	Tots	Sessions magistrals teòriques	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	
U2. T7 setmana 15	Presencial i no presencial	Grup Gran	Tots	Sessions magistrals teòriques	Apunts Treball en grup	Assistència a totes les classes	
ACTIVITATS D'AVAUACIÓ 23/05/16 - 17/06/16	Presencial	Avaluació del continguts teòrics-pràctics i defensa del treball	Avaluar continguts teòric-pràctics de la Unitat 1 i 2 Defensa a classe del treball de la Unitat 2	Preparar l'examen i corregir	Fer la prova d'evidència de preguntes curtes i exposar en públic el treball individual	Treball no presencial de preparació per a la avaluació de la teoria i el treball individual	Veure apartat d'avaluació
Setmana 15	No presencial	Data de lliurament de l'escrit derivat del treball grupal	Tots	Avaluar els treballs escrits	Lliurar els treballs escrits	Anar realitzant el treball a mesura que se desenvolupa el quadrimestre	Veure apartat d'avaluació

* El present cronograma és orientatiu i pot modificar-se en algunes setmanes al llarg del curs. Els canvis se comunicaran a l'alumnat amb antelació.

Sistema d'avaluació

PSICOLOGIA ACTUAL

L'avaluació és continuada. Compren diferents activitats que se faran al llarg del curs:

Activitat d'avaluació	Tipus d'avaluació	Descripció	Punts
1	Avaluació teòrico-pràctica	Evidència tipus test (amb factor correctiu) i pregunta curta	35
2	Treball escrit i exposició oral	Treball grupal escrit	15
TOTAL			50

*L'evidència tipus test constarà de 40 preguntes i 4 alternatives amb factor correctiu.

BIOÈTICA

L'avaluació es continuada, a partir de les diferents activitats:

Activitat d'avaluació	Tipus d'avaluació	Descripció	Punts
1	Avaluació teòrica	Preguntes curtes	24
2	Avaluació formativa 1	Resolució d'un cas o comentari de text en el que hi hagi un dilema bioètica bioètic	10
3	Treball individual-grupal	Realització del treball individual-grupal, i defensa a classe del treball	16
TOTAL			50

Per superar l'assignatura s'ha d'obtenir una nota superior a 50 punts sumant totes les activitats d'avaluació que es mostren als quadres. La qualificació final serà una nota numèrica compresa entre 5 i 10 (amb un decimal), corresponent a Aprovat, Notable, Excel·lent o Matrícula. En el cas de no arribar a assolir aquests mínims, la nota qualitativa serà Suspens. Si no s'ha presentat a cap activitat d'avaluació, la nota serà No Presentat.

Unitat 1 Psicologia Actual: És requisit obligatori presentar totes les activitats d'avaluació per fer el sumatori que doni la puntuació final de l'assignatura. Si no es compleix aquest requisit la qualificació final de l'assignatura serà de 0, Suspens. També és requisit obligatori traure més de 5 punts sobre 10 (17,5 punts sobre 35) en la prova teòrico-pràctica per fer el sumatori que doni la puntuació final de l'assignatura. Si en alguna d'aquestes no s'arriba a aquest mínim es podrà fer una avaluació de recuperació en la que serà obligatori, igualment, arribar als punts mínims abans especificats. Si no es compleix aquest requisit la qualificació final de l'assignatura serà de 0, Suspens. L'activitat d'avaluació 2 (treball escrit i exposició) s'haurà d'entregar en la data límit especificada al Pla de desenvolupament. Si es passa d'aquesta data límit, es realitzarà una penalització sobre la nota total de menys 5 punts. A més, la no assistència justificada d'algun dels membres del grup el dia de l'exposició serà penalitzada sobre la nota amb menys 5 punts. De igual manera, si l'avaluació recíproca no es presenta en la data límit, no es tindrà en compte sobre la nota final d'aquesta activitat. Aquestes activitats s'hauran de penjar a l'espai virtual, on apareixerà la data límit d'entrega de les mateixes. No s'admetran les activitats enviades al correu personal del professorat i fora de la data límit.

Unitat 2 Bioètica: És requisit obligatori presentar totes les activitats d'avaluació per fer el sumatori que doni la puntuació final de l'assignatura. Si no es compleix aquest requisit la qualificació final de l'assignatura serà de 0, Suspens. També és requisit obligatori traure més e 9,6 en l'avaluació teòrica per fer el sumatori que doni la puntuació final de l'assignatura. Si en alguna d'aquestes no s'arriba a aquest mínim es podrà fer una avaluació de recuperació en la que serà obligatori, igualment, arribar als punts mínims abans especificats. Si no es compleix aquest requisit la qualificació final de l'assignatura serà de 0, Suspens.

Aquesta assignatura està especialment sensibilitzada contra el plagi. Quan es detecti plagi d'un/a altre/a company/a o d'una font bibliogràfica superior al 5% del total d'una activitat d'avaluació, aquesta activitat tindrà una qualificació de 0 en aplicació de la normativa d'avaluació vigent.

Degut a que l'avaluació és continuada no es contempla la possibilitat de fer recuperació de la majoria d'evidències d'avaluació. Tan sols hi haurà recuperació de les avaluacions teòriques. L'avaluació és sumativa, de tal forma que tan sols s'ha d'anar sumant la puntuació que s'extrau en cada evidència per a obtenir la nota final.

Aquesta planificació és orientativa i pot modificar-se en algun percentatge a principi de curs. Els canvis se comunicaran a l'alumnat amb antelació.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

- Del Río Sánchez, Carmen. Guía de ética profesional en psicología clínica. Pirámide 2005. ISBN: [978 84 36819502](#)
- França-Tarragó O. Manual de psicoética. Ética para psicólogos y psiquiatras. Editorial Desclée de Brouwer, 2012. ISBN: [987 84 33025876](#)

Bibliografia ampliada/complementària

- Jonsen AR, Siegler M, Winslade WJ. Ética clínica. Editorial Ariel, Barcelona, 2005. ISBN: [84 344 37195](#)
- Gracia Diego. Procedimientos de decisión en ética clínica. Editorial Triacastela, Madrid, 2007. ISBN: [978 84 95840-34-9](#)
- Gracia Diego. Fundamentos de bioética, segunda edición. Editorial Triacastela, Madrid, 2007. ISBN: [978 84 95840189](#)
- Beauchamp TL, Childress JF. Principles of biomedical ethics. Seventh Edition. Oxford University Press, 2013. ISBN: [978 0 19 9924585](#)
- Bayés Ramon. Aprender a investigar, aprender a cuidar. Una guía para estudiantes y profesionales de la salud. Plataforma Editorial, Barcelona, 2012. ISBN: [978 84 15577676](#)